

צלם המערכת:
מקסים סלומון
חברי המערכת:
דב איתן, מיכאל אלמן, יחיאל כשן, ניצה נצי, נורית לביא, רפאל סלע, איחבר עילם, יעקב צליל
עורך הסגנון:
יעקב אשמן
סופרי-חוק: הווארד גורדון, מונטי נייקוס, דנה דינור, אהרן דומניץ, סלים מצור

השבועון המצויץ
לאינפורמציה
המערכת והמנהלה:
רח' לילינבלום 12, תל-אביב
ד. ת. 136, טלפון (מזני) 66785

2/12/78

בזו עיני

הארטיסט והשוטר

«תן את הרשיון!» נהם שוטר-תנועה תל אביבי, ממדומי אוכפן, אל נהג אוטובוס מס' 2, שעצר ליד תחנת הנוסעים מול מוגרבי. «אבל מה עשיתי?» התחנן הנהג, כשכל הנוסעים משתתפים בבייגותו: «מה הוא עשה? סתם שוטר סרדן, הורצה להצטיין!»

אך השוטר ישב כספיקנט על סור, שלף עפרונו, רשם את הרשיון, מבלי להיגב בננויד עפעף לטעות הנהג ויחבר נוסעיו.

עליו ביקש אחד מן הנוסעים, אולם השוטר לא הגיב בשקט או לימפי רכב על סוסו, הציץ במספר, רשמו, ואחר, בתנועת ביטול, החזיר את רשיון הנהיגה לנהג, «אתה יכול להמשיך».

«פרוטו» השמיע הנהג בקול מיואש, «אבל תגיד לי, לכל הפחות, למה עשית אותו?» התעקש הנהג. «זויד השוטר, והצביע אל מעבר לרחוב. שם נראתה מכונת הסרטה. בלי יודעין שימש הנהג ארטיסט בסרט. הקורא רפאל אליקים, זוכה בפרס של לירה אחת (בלי רפורט)».

אני מסיים את כחה ח', עומדת לפני הבעיה מה לעשות כשהיה נרדף. אני רוצה להמשיך ללמוד בבית ספר תיכוני. אולם המצב בבית אינו מרשה זאת; קשה יהיה להורי לשלם 100 ל"י לשנה שכר לימוד (כולל נסיעות ומכשירי כתיבה).

רציתי לנסות לבחינות ספיקנדיה, ציוני הם טובים, אולם בתי-הספר הוא דתי קפיטליסטי. המנהל נם כן קפיטליסט מושבע. כשאבי דבר עם המנהל, ענה לו האחרון: «בחינות ספיקנדיה הם רק לילדים עשירים».

בן 14, תל-אביב
צאינה צאינה
רבות נכתב על צאינה צאינה, אך עדיין לא שמעתי מפי מספר כה רב של אנשים הערות, כמו אחרי קריאת רשימתכם. — סימן לכותב ספיקנדיה, לתפוצתו הנדולה של העולם הזה.

יששכר מירון, יד אליהו
במאמר על השיר צאינה (העולם הזה 705) אתם כותבים בין השאר, שרציד סקר הנו נוצרי. עד כמה שידוע לי, סקר הנו יהודי, בן לחזן, שיש לו קרבה משפחתית למתחור הנדלן ז"ל פירס. ר. פדר, תל-אביב

הקורא פדר צודק: סקר היה חזן בבית הכנסת האורתודוקסי בברוקלין לפני שעלה בסולם הקאריירה במטרופוליטן אופרה. ה' נוצרים הסהורים, ששרו את צאינה בעברית היו בני מקהלת החיורים.
רגלי טנים
בחור רופאה, שעסקה בחוק לארץ בפסגים, הרגיני יכולה להעיד, שדעת עורך הספורט, כי משחק טנים גורם להשמנת הנגלים (העולם הזה 706) היא מדעית. משחק רב מדי גורם לפיתוח השרירים.
ד"ר פאולינה וולף, תל-אביב
אינני יודעת מה נישטו של עורכם הספורטיבי לנשים. נעים לדעת, שהוא מתעניין גם ברגליהם

החייל הקרבי העברי

יפה שבחרתם ב... חייל הקרבי בשער לנליון הזנ (706). אבל מדוע לחזור לעבר? כלום אוי תה דמות של החיל הקרבי, שנדמה היה שחלפה ללא שוב האמנם חלפה? «העולם הזה» לא. לוא הפריחו עצמם סופרי, «העולם הזה» וצלמיו לאוריו נבולות הצפון, שהתלהט בקרב ערב חן עצמאותו השלישי, היו מוצאים את אותן הדמויות הכושות הנבר והתחבשות המא' דימה: היו מוצאים את אותן עינים מחוסרות שינה עם צלון לנצח בקרב; את אותם הלוהמים, שהכרנום לפני שלוש שנים, ורפורטניה קרבת מאותה מערכה, ודאי שהיתה נהנה גם ב... האמיתי לחן עצמאותו השלישי.

סגן צ. ד., נפצד קרבי
העולם הזה מסכים עם סגן צ. ד. אולם הסמכה זו אינה מספיקה:

חבל מאד, שהנוער לכה את שמחת יום העצב באות כמסווה להתפרעות. עוד לא היתה שנה, שתהא מצטיינת בהתפרעות וזוטר ארגון כזה כהל היתי עדה להשתוללות הכרת טעם: כמו עיני ראיתי נערים משכרים מכונות טקנות ויפות של חיריים שנשעו לנן הכרה, נערים דוחפים איש את רעהו על נערות, שעברו לתלמן ברחוב. אינני חושבת, שזו נקדאת שמחת יום העצמאות, וכן אינני חושבת שבשביל התפרעות כזאת נפלו כ' הורינו בכר.

משאש רות, תל-אביב
רצוי שהקוראת משאש רות תגלה יותר סבלנות, אחרי ככלות הכל, כולנו היינו פעם צעירים.

עברתי במקרה ביום העצמאות לפני מועדוני הביוליד עמדי, הסתכלתי פנימה, ראיתי נוער עומד ומשחק בתאונות מפתחת. שאלתי את עצמי: מה הוא היבד המושך נוער אל משחק כדורים? בחור יסעור החיים? אולם כאשר נפל איורו צה"ל אל תוך הים, יצאו מספר נע' רים ממועדוני הביוליד, כפצו עם בדרום הימה, כדי להציל את הטיים. שמא תפרסמו פעם רפורט טניה גם על נוער מהסוג הנ"ל.

איראלה צוקר, תל-אביב
יתכן מאד.
גם מנשה היה צ"ם
שבוע שלם חייתי בצפייה: האם יצליח, «העולם הזה» לתאר את יום העצמאות בצורה לא שגירה מית? כשביקלתי את הנליון 707, לא נאכזבתי: היה זה רעיון כביר לעקוב אחרי נער תמיני מסבך לתת לקורא לראות את יום העצמאות בעיניו. היתי מבסוה במיוחד, מפני שזה שם את ה"ציר" נות" במסגרת הנכונה, מפני שהמסדרים כבר יצאו לי מן האף.

דבורה קמניץ, ירושלים
אף גדול, מה?
כשקראתי את הרפורטניה עלתה בי המחשבה הנונה, שמנשה הוא כמעט בן עם אחר, איזה ש' הוא עם מיעוט, וכי ישנם תריסר עמים כאלה בארץ, מדוע לא ישתמש העתון בהשפעתו הכביר רה על הדור הצעיר בארץ, כדי לארגן מפעל רציני, לשם איחוד כל העמים לנוער בריא אחר? א. ש. מורה

שמה תארנו איזה מפעל, כדי לספק זת נע' לים הנון למנשה הקטן?
חנוך גבת, נהריה
המפעל כבר נסתיים. מנשה קבל זוג נע' ליים מידי קוראה נדיבה למחרת יום הופעת העתון.
צ"ר
בשער לרפורטניה, שפורסמה ב... העולם הזה 705, עלינו לציון, שאסור לצור ביליה לאור פנסים. אמנם כל מאד לצור לאור פנס, אבל החוק אינו מתיר זאת.

הננו מבקשים לפרסם את ההערות האלה, כי בארץ נמצאים אנשים רבים שבוירים נשק, אבל אינם יודעים מה זה צ"ר.
ארגון הצעירים בישראל
העולם הזה מודה לארגון, שהאיר נקודה אפלה זו.

האם עליה דלפון מחיפה (העולם הזה 706), היא צמחונות? אמנם יש הבדל בין ציר למען השבע את הרעב, ובין ציד למען כיה. אולם הצעירים לא זרקו את הציר, אלא אכלוהו, כתור ספת למנות הצנע.
יעקב ויסמינסקי, רמת גן
יחזקאל ירון, שענה למכתבי (העולם הזה 707), מוכיח את בורותו. אם אבותינו צור, אין זו הר חזק, שאנחנו צריכים לדרוך חיות מסכנות. בררר, לא אפשר גם להוכיח, שעלינו לאכול איש את רעהו, להיות במערות, להלך ערומים, וכו'. דליה דלפין, חיפה

מדוע הם לומדים
בעולם הזה (705) מתאר מאיר שפיטוב אספה קומוניסטית, שבה טען החבר עוזי, כי התלמידים לא התארגנו לשם גינוי תכנית הלימודים, כי כל העניין הוא המצאה של העולם הזה — עתה מונח לפני כרוז מודפס של ברית הנוער הקומוניסטי (של החבר עוזי), המסתחים במלים: «קדימה לשינוי תכנית הלימודים הריאקציונית... תנועתנו קוראת לנוער להרעם למאבק תיף... לשינוי קיצוני של תכנית הלימודים».

אל המערכת מגיע גם חומר שונה לגמרי: חומר התעמולה ממורה וממערב. החומר המזרחי ביותר היתה חוברת, ששמה קוראה החדשה, כתובה סינית. החוברת כוללת עשרות תמונות תעמולה קומוניסטיות (מעשי זוועה, נצחונות, וכו'), וגשלה להעלות הוה בכרכת "ספרית מין צ'ו, רחוב טונג רן 18, קנטו".

שונה בהחלט גישתו התעמולתית של המע' רב. במכתב אדיב מציע אריך די מורלי, ממארגני הפסטיבל הבריטי, שהעולם הזה יארגן השתתפותן של נערות ישראליות בתחרות של נערות ביקני במסגרת הפסטיבל. הכוונה לנערות, שתלבשנה בגדיים ביקני (ששטח כיסויים הוא הפחות ביותר הידוע עד עתה בפאריס), שתתפתנה בתחרות יופי בינלאומית. הפרסים בני 4000 ל"ש.

כותב מר מורלי: «אנו עורכים את התח' רות בבגדייהם ב" קיני, מפני שבגד זה אינו נותן יתרון אף לאחת, מבליט את גזרתה האמיתית... וכדי להרגיע כל חשש: המשתתפות כלות תסתובבנה באר' למות אלקידים בבג' דיים, אלא תהיינה לבושות בחלוקים, שיוסרו רק בשעה שהשופטים יגשו ל' תפקידם...»

אפילו ביקני סופ' רי העולם הזה עצי, מה, לובש העתון דמות מיוחדת בחול' כך כותבת דנה די נרי, סופרת העולם הזה בפאריס:

«הדים המגיעים לכאן מעל דפי הע' תון ובעליפה נוגעים ללב, הפעם אין זה רק מאבק — זוהי מלחמה ממש. מרחוק היא נראית כעין אפופיאה מהמיתולוגיה ה' ונית: לחצות דרך בים של מפלגות, צנורות, צנע, ביוורקראטיה שאינה נותנת גיר, ושאר מפלצות...»

מכתב זה פוגש את המערכת במצב-הרוח המתאים. נראה שההפוגה במלחמת-הניר היתה זמנית בלבד, ושאי-שם במשרדי הממ' שלה נרקמת טוב "תכנית" להנחית מכה ניצחת לעתון. אספקת הגיר לעתונות היומית, שרוב עורכיה עשו שלום-מוטע עם הממשלה בדרך לאמריקה, הובטחה בשפע לתקופה ארוכה. ואילו כשהמדובר בשבועונים, מושכים הפקידים בכפיהם, מחייכים, מדברים על צמצום של 50%, 70 וגם 80%.

מובן שעתון זה לא ישתוק — ויהי מה. חבל שהוא נאלץ להקדיש מרץ רב למלחמה בדרוקים הביוורקוטי, המאיים על עצם הבסתח חופש העתונות, במקום להשקיע מרץ זה במאבק פורה יותר: להעלות עוד יותר את הרמה העתונאית, לספק אינפורמציה ביתר מהירות, ביתר עמקות, ביתר בהירות.

בין אלפי המכתבים, שהגיעו השבוע כרגיל למערכת, היו שנים, שנשאו אופי מיוחד. האחד היה כתוב באותיות רש"י, נשא עליו בול מאריקא. כתבו מסעור ריוח, מנהל תלמודיתורה ברבאט, רח' בוחבוט 2:

«קרה מקרה טהור, בא לידי עתון מעתונכם המפואר, וענין אותי הרבה. ובכן יואילו רבותי להיות...כתבתי רשומה אצלכם, אולי אוכל לקבל אותה. תקוותי חזקה שלא תשיבו בקשתי ריקם חלילה».

שונה לחלוטין סגנונו של סונדר סקולניק מברוקלין, רח' יארק 118, הכותב באנגלית: «רבותי, עודני תוהה אם חולם אני או לא. אולם הנהו — אני רואה אותה, אני נוגע בו. הוא אמיתי. עד כה היה לי הרושם, שאוכלוסית ישראל מורכבת אך ורק מקומור ניסטים, נטוריקראת וחוליריות. דאגתי דאגה כנה, והנה, באורח מקרה, נפל לידי גליון ישן של העולם הזה, קראתיו מעמוד 1 עד 16, כולל מודעות. ועודני משפשף את עיני לכל הרוחות — ישנם בני אדם, ז"א אנשים גורמליים, תר' בותיים, בישראלי, בי דיוק כמו כאן. ה' כילים אתם לתאר לכם את תמונתי? הקורא סקולניק (שלמד, כנראה, עב' רית בסמינריון לרב' גים או מוסד דומה) צירף למכתבו ציץ של 10 דולרים. ה' צנוורה, שפתחה את המכתב, החליפה אר' חו בסכום של לירות רשמיות. בכל זאת גרם המכתב לשמחה במערכת.

ככל שמתרחקים מן הובר, מיטיבים להוציא עליו משפט. הוא הדין גם לגבי עתון — המרחק מל הפרספקטיבה. יתכן שזו הסיבה שהעולם הזה קנה לעצמו, בשנה האחרונה, שוק נרחב למדי בחול'. גליונותיו תלויים בערים רבות בקיוסקים בין העתונים המקומיים, כפי שמעידה התמונה, שנשלחה אלינו מרומא.

סיבה שניה, המתקבלת על הדעת: הישר' אלי (או היהודי), הקורא את העתון בחול' משוה את סגנונו לסגנון העתונות העולמית; שבועוני הארץ נראים בעיניהם על-ניתעמולה ממותקים. העולם הזה, הנותן תמונה כוללת של החיים באותו שבוע בישראל, על צדדיהם החיוביים והשליליים כאחד, דומה, כנראה, לעתונות המקובלות בעולם.

מכאן דעתו השקולה של פקיד ממשלתי בעל עמדה מרכזית במשרד, שאינו מחבב ביותר עתון זה: בתקופת חיותו בחול' שמעתי מפי שליחים רבים, כי עתונכם הוא המקור החי של קשר עם אור'ת הארץ. «כאשר קראתיו, בפריו או בלונדון, הסכמתי עם דעתם».

ה ש ע ר

כשחזר הצלם ממשחק א. ג. פ. — הפועל ת"א, היה לבו מלא חששות כבדים. הגלגל, המסובב את הסרט בתוך המצלמה, לא פעל כראוי. ברור היה, שמספר תמונות צולמו אשה על גבי רעותה, נתקלקלו. במעבדה נתגלתה לעיניו תמונה מיוחדת במינה: משהו הדומה למשחק, שהמציאו בשעתו צעירים אמריקאים: הקבוצות נאבקות על שני כדורים, במקום על אחד. יופיה המיוחד של התמונה: היא מדגימה את ההבדל העצום בין אמת מוחלטת לבין אמת אמנותית. לפי כללי האמת המוחלטת, לא תיתכן תמונה כזאת, אך האמת האמנותית הו משקפת בצורה בולטת את הדינאמיות העצומה של המשחק הסוב.